

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

**РОЗБУДОВА ВНУТРІШНІХ СИСТЕМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
В ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
ІНСТРУМЕНТИ ТА ВИКЛИКИ**

Електронний науковий збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції

16–17 листопада 2023 року

УДК 378.014.6(477):378.4(477.411)КНУ(082)

Р64

Учасники: Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти; Національне агентство кваліфікацій; Національний Еразмус+ офіс в Україні; Інститут вищої освіти НАПН України; Альянс українських університетів; Відділ забезпечення якості освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Редакційна колегія: В. Бугров, канд. філос. наук, проф.; А. Гожик, канд. геол.-мінерал. наук, доц.; К. Смирнова, д-р юрид. наук, проф.; Ю. Тимцуник, канд. пед. наук, методист

Адреса редакційної колегії: к. 223, 60, вул. Володимирська, м. Київ

Р64 Розбудова внутрішніх систем забезпечення якості в закладах вищої освіти України: інструменти та виклики : електрон. наук. зб. тез доп. III Міжнар. наук.-практ. конф. (16–17 лист. 2023 р.). –К. : ВПЦ "Київський університет", 2023. – 158 с.

ISBN 978-966-933-250-9

Висвітлено проблеми кваліфікації, оцінювання та культури якості у контексті проблеми розбудови внутрішніх систем забезпечення якості в закладах вищої освіти України, зокрема щодо розмаїття підходів та критеріїв оцінювання якості освітніх програм; розвитку академічної мобільності викладачів як однієї з умов забезпечення якості освіти; впливу репутації університетів як чиннику забезпечення якості освіти, а також створення національного рейтингу на основі прозорої методології; впровадження інноваційних тенденцій в освітню діяльність закладів вищої освіти, зокрема щодо формування повних та часткових професійних кваліфікацій, а також щодо діджиталізації та віртуалізації освітньої діяльності та освітнього простору як інструментів розвитку культури якості закладів вищої освіти.

Для працівників вищої освіти, здобувачів освіти в вітчизняних закладах вищої освіти, а також державних службовців, працевдавців і фахівців незалежних інституцій із забезпечення якості.

УДК 378.014.6(477):378.4(477.411)КНУ(082)

© Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
ISBN 978-966-933-250-9 ВПЦ "Київський університет", 2023

УДК 378.014.6:005.332.4](477)

O. Pezhynska, PhD (philol.), Assoc. prof.

ORCID ID: 0000-0003-4904-084X

e-mail: opezhynska@gmail.com;

S. Kulyk, PhD (social communications), teacher

ORCID ID: 0000-0002-4353-4614

e-mail: kulyk.svitlana@tnpu.edu.ua;

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
Ternopil, Ukraine

THE EDUCATIONAL PROGRAM AS A FACTOR IN ENHANCING THE COMPETITIVENESS OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION

Particular attention is paid to the quality assurance procedures aimed at ensuring the compliance of educational programs with higher education standards, internal and external stakeholders needs. Interdisciplinary educational programs are seen as both the requirement of time and the factor capable of increasing the competitiveness in the educational services market.

Keywords: educational program, quality assurance, interdisciplinary program, stakeholder, educational services.

In modern conditions, the reform of the higher education system, globalization, and the expanded opportunities for education seekers, particularly in the choice of universities, educational programs, and the availability of educational courses and materials on various online platforms, significantly influence the competitiveness of an educational institution. The institution's popularity among students and employers, its ranking in academic, educational, and professional environments, and ultimately its ability to survive in a strategic perspective are all determined by its capability to ensure the quality of education.

The preparation of qualified professionals capable of meeting the demands of the modern labor market, adapting to market conditions, evolving as professionals and individuals, upholding high moral ideals, and striving for positive changes in public and social life relies on the ensuring a high level of quality of modern educational programs within the university.

However, the market of educational services today imposes new requirements on higher education institutions regarding the assurance of educational programs quality, their continuous monitoring, and alignment with consumer needs.

Currently, higher education institutions have attained a significant level of autonomy and responsibility in the development and implementation of their own educational programs, although the education of students is primarily regulated and standardized by higher education standards for each specific specialty.

The fundamental principles upon which educational programs are developed in a university include: systematic, innovative, and integrated education and science, student-centeredness, the formation of student competencies as the outcomes of their learning, consideration of the needs and interests of all stakeholders, integration of the educational process into the European Higher Education Area, the balance and realism of educational programs, objectivity in allocating credits for program components, flexibility and mobility of the structure, and alignment of educational programs with higher education standards [1].

To ensure adherence to the mentioned principles, the university clearly defines the stages and content of educational program development, involving all stakeholders and considering their interests. Procedures for coordination and approval of educational programs are regulated.

The internal quality assurance system of our university involves self-analysis and monitoring procedures of educational programs. Specifically, it stipulates that monitoring occurs at least once a year, and in addition to the project group, professionals, education seekers, graduates, and representatives from university departments responsible for quality assurance are involved [2].

A significant achievement of our university in ensuring the quality of educational programs is the development of mechanisms to involve stakeholders in the development, self-analysis, monitoring, and review processes of the programs.

During educational programs reviews, the following factors are taken into account: internal and external (if available) results of program quality assessment results; proposals and comments received during public discussions on programs; analysis of current industry

development and dominating trends, regional peculiarities, the adoption or updates in higher education standards for the respective programs; feedback from employers, graduates, program guarantor, program council (advisory body), quality assurance commission, and recommendations from the university department responsible for accreditation procedures.

The aim of our institution is the deliberate orientation and comprehensive support of educational programs capable of treating their learners as individuals, whose professional characteristics are significantly determined by their personal and social qualities, desires, and readiness for continuous self-improvement. Hence, another direction of enhancing the competitiveness of an educational institution is the implementation of interdisciplinary educational programs.

The development of interdisciplinary programs in Ukraine will provide new professional and academic rights for future specialists and enhance competitiveness [3]. Such programs are capable of providing professionals with a unique combination of competencies, enabling them to adapt swiftly and adequately respond to changes in the job market. The fundamental characteristics of interdisciplinary programs include:

- Moving away from the dominance of narrowly specialized disciplinary knowledge.
- Integration of scientific theories, concepts, and hypotheses from various fields of knowledge, employing research methodologies and teaching methods grounded in the experiences of various sciences and exceptional academic schools.
- Formation of a unique set of competencies for each program.
- Creation of a structure and program implementation model that allows students to make informed choices within the program based on their abilities, inclinations, and career orientation.

In line with global trends in the development of the world economy and the goals of higher education development in Ukraine, the advancement of interdisciplinary educational programs in higher education institutions has been identified as one of the priorities.

Interdisciplinary educational programs offer several advantages:

- Development of holistic thinking: Interdisciplinary educational programs help students develop skills in analyzing and solving complex problems by encompassing various aspects of a given topic.

- Enhancement of practical skills: Students learn to apply knowledge from different disciplines to real-life situations, enhancing their readiness for the job market.
- Encouragement of creativity: Interdisciplinary approaches stimulate creative problem-solving and encourage the emergence of new ideas and approaches.
- Addressing contemporary complex challenges: Many modern problems require examination from different perspectives, and interdisciplinary approaches allow for better understanding and resolution.
- Crossing traditional boundaries: Interdisciplinary programs typically necessitate collaboration between various faculties and disciplines, promoting information exchange and innovation.
- Readiness to address global issues: Modern challenges such as climate change or global pandemics require an interdisciplinary approach for their resolution.

Therefore, the competitiveness of higher education institutions lies in:

Updating programs: Educational institutions must consistently update their curricula and programs to align with contemporary requirements and technological trends.

Engaging professionals: Inviting experts with practical experience to the teaching staff can enrich programs and provide students with practical knowledge.

International aspect: International collaboration and student exchanges can expand learning opportunities and elevate the educational institution's international standing.

Market orientation: Programs should prepare students for specific professions and offer opportunities for internships and practical training.

Utilization of modern technologies: Implementing current technologies can make programs more effective and attractive to students.

Feedback: Involving students, graduates, and employers in program assessments and collecting their feedback.

Professional development of the teaching staff: Providing opportunities for lecturers to learn and enhance their skills enables them to impart up-to-date knowledge to students.

Introducing and supporting high-quality and relevant educational programs helps educational institutions attract learners, adapt to societal changes, and remain competitive in the global educational environment.

References

1. Затверджені стандарти вищої освіти. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
2. Положення про розроблення і супроводження освітніх програм. https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2022/Polozhennia_pro_rozrobлення_i_suprovodzhennia_osvitnikh_program_u_TNPU.pdf
3. Кремзель Д. (2021, 12 квітня). МОН затвердило вимоги до міждисциплінарних програм вищої освіти. Vseosvita.ua. <https://vseosvita.ua/news/mon-zatverdilo-vymohy-do-mizhdystyplinarykh-prohram-vyshchoi-osvity-39739.html>

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ: ОГЛЯД УНІВЕРСИТЕТІВ

Бугров В., Гожик А., Щеглюк Д. Оцінювання успішності освітніх програм: проблемні питання.....	3
Григор О., Бойко А. Якість вищої освіти в контексті гуманітарної безпеки держави	9
Корнєєв В. Як читати та розуміти робочу навчальну програму.....	13
Кузнєцова Н. Критерії оцінювання освітніх програм як чинник модернізації освітнього процесу у вищій школі	19
Pezhynska O., Kulyk S. The Educational Program as a Factor in Enhancing the Competitiveness of a Higher Education Institution.....	23
Луцький О., Білявець С., Купрієнко Д. Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти у Національній академії державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького.....	28
Мальчикова Д., Черкашина Т., Захаров О. Оновлення освітніх програм в умовах війни та переміщення: кейс Херсонського державного університету	34
Мельниченко А., Желяскова Т. Ризики необ'єктивності в оцінюванні освітніх програм і шляхи їх уникнення	38
Переймибіда А., Клакович Л., Рашкевич М. Конструктивна взаємодія з бізнесом: розробка процесу для підвищення якості освітніх програм	43
Слободянюк О. Академічна та дослідницька оброчесність: узгодження понять.....	47
Стецик С., Чумак М. Інформаційне освітнє середовище закладу вищої освіти як обов'язкова умова якісної реалізації освітніх програм	50

Наукове видання

**РОЗБУДОВА ВНУТРІШНІХ СИСТЕМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
У ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
ІНСТРУМЕНТИ ТА ВИКЛИКИ**

Електронний науковий збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції

16–17 листопада 2023 року

Оригінал-макет виготовлено ВПЦ "Київський університет"

Формат 60x84^{1/16}. Ум. друк. арк. 9,3.
Гарнітура Times New Roman. Вид. № 3в3.
Макет підписано 08.12.23

Видавець ВПЦ "Київський університет"
Б-р Тараса Шевченка 14, м. Київ, 01601, Україна
☎ (38044) 239 32 22; (38044) 239 31 58; (38044) 239 31 28
e-mail: vpc@knu.ua; vpc_div.chief@univ.net.ua; redaktor@univ.net.ua
http: vpc.knu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1103 від 31.10.02